

Tình cờ phá án!

1

Thằng Lợi có một thói quen không giống bất cứ ai trong nhà. Ba má và Thắng cùng thích ăn hủ tiếu, cũng có thể là mì hay hủ tiếu mì, trong khi thằng Lợi lại chỉ mê ăn phở. Cũng may là hai tiệm hủ tiếu mì và tiệm phở nằm sát nhau phía gần cổng chợ Tân Phúc. Vì vậy mỗi lần ba hay má lãnh lương, có tiền rủng rỉnh, hai anh em được dẫn đi ăn sáng vào Chủ nhật liền kề, thằng Lợi vẫn ngồi cùng gia đình bên tiệm hủ tiếu mì, chỉ cần gọi tiệm phở đem qua cho nó một tô nhỏ. Cũng chẳng mất công gì vì nó không ăn rau, tương đỏ, tương đen, cũng không cần nêm nước mắm hay vắt chanh gì sất. Tiệm phở bung một tô phở qua, có những gì thì nó ăn vậy. Ăn hết bánh phở, ăn hết thịt - phải là thịt chín, Lợi bung tô lên húp nước dùng thật ngon lành. Nó đúng là một “đệ tử trung thành” của món phở Việt Nam nổi tiếng khắp thế giới!

3

Hôm ấy cũng là ngày cuối cùng của tuần lễ ba má lãnh lương. Nhưng ba có bạn rủ đi uống cà phê, nhân tiện ăn sáng ở đó luôn. Má thì nói:

- Thắng dẫn em đi ăn sáng. Sáng nay mẹ chiên chén cơm dư tối hôm qua ăn là được rồi!

Thắng dẫn Lợi đến tiệm phở. Ưu tiên cho thằng Lợi ăn phở, chứ phần nó, nó mua cái bánh bao giá bằng nửa tô hủ tiếu ngồi cạnh em mà ăn nhẩn nha là ổn rồi, vừa đổi món cho lạ miệng vừa tiết kiệm được chút đỉnh để dành mua tập truyện tranh về hai anh em cùng xem.

Hai đứa ngồi cùng một phía cái bàn bốn chỗ ngồi, nhìn ra đường. Chủ chủ tiệm cũng là đầu bếp chính vui vẻ nói:

- Chào hai anh em! Như mọi khi phải không Lợi?

- Dạ! Như mọi khi ạ!

Thằng Lợi trả lời và ngồi rung đùi đợi phở. Năm nay nó lên lớp năm, sắp kết thúc tuổi tiểu học, bắt đầu “nhỏ giờ” từ mùa hè vừa qua. Cả nhà không ai cao quá một mét sáu lăm, vậy mà mới mười tuổi, Lợi đã cao đúng chừng ấy. Nhìn nó cao lênh khênh vì thiếu bẻ ngang, có lần ba nói:

- Chịu khó nuôi thằng này cho người dầy thêm chút nữa rồi cho đi học lớp bóng chuyên năng khiếu trẻ, biết đâu mai mốt đánh bóng giỏi, được vô địch tuyển quốc gia thì tha hồ mà đi đây đi đó.

Lợi lại tâm sự với anh:

4

- Em chẳng thích đánh bóng chuyền. Chơi cái môn ấy té lên té xuống, có ngày gãy tay gãy chân. Em chỉ thích... đánh cờ vua!

Thắng không nói cho ba biết vì sợ ông thất vọng.

Tô phở được bung ra bàn. Hơi nóng bốc lên khỏi miệng tô, thơm ngào ngào mùi... phở! Từ hồi mới lên học cấp hai, nghĩa là cách nay hai năm rồi, Thắng đã được nghe ba giải thích thế này:

- Nước dùng của món phở nấu bằng xương bò là chính, còn nước lèo món hủ tiếu hay mì thì nấu bằng xương heo. Làm bún riêu thì người ta nấu riêu cua, nấu bánh canh thì cũng là xương heo. Món nào ra món đó. Vì vậy đừng có vô tiệm phở mà kêu mì, người ta vẫn làm mì cho mình đó, nhưng món mì ấy có mùi phở, ăn chẳng ra làm sao cả!

Đúng như vậy, cái mùi phở nó khác hẳn khi Thắng bước vào tiệm phở quen thuộc của thằng Lợi. Mà dường như ăn bánh bao với nhân thịt heo ở tiệm phở cũng... vô duyên hay sao ấy! Không thấy ngon miệng như khi mua bánh về nhà ngồi ăn!

Thằng Lợi ngồi cầm đầu mà gấp phở đưa vào miệng. Nó vẫn chưa bỏ được cái thói quen không hay đó: cứ ngồi ăn phở là nó “tập trung” nhìn vào tô, gấp bánh phở hay thịt bò và... ăn, chẳng hề quan tâm đến chung quanh.

Thắng có mơ ước khác em. Nó muốn sau này lớn lên sẽ làm... nhà văn. Trong một lớp năng khiếu viết văn, nó được dạy rằng muốn viết văn thì phải tập thói quen quan sát chung quanh và suy nghĩ về những

chi tiết đặc biệt mình bắt gặp trong cuộc sống. Thắng vừa ăn bánh bao vừa nhìn ra đường... quan sát!

Có hình ảnh để nó chú ý kia rồi. Một người phụ nữ tay này cầm cái túi hành lí không còn mới, tay kia dẫn theo đứa con gái chừng ba tuổi mặc váy màu xanh nước biển. Hai mẹ con tiến đến bàn anh em Thắng, Lợi đang ngồi, ngồi trên hai cái ghế còn lại, quay lưng ra đường. Rồi người đàn bà gọi một tô phở nhỏ.

Thắng “quan sát” đứa bé gái. Nó vừa nhỏ con, vừa gầy gò, chỉ được gương mặt xinh xắn, có cái lúm đồng tiền trên má. Thấy nó ngồi ghế thường, đầu ngang với mặt bàn nên chủ chủ tiệm phở chạy vào cuối tiệm lấy ra cái ghế cao dành cho trẻ cho con bé ngồi. Mẹ nó đút từng miếng phở cho con bé ăn, còn phải dỗ dành. Nó vẫn còn nói chưa hoàn chỉnh câu chữ:

- Má ơi... nóng, cái phở ấy...

Hay:

- Cho con thịt, miếng to to đi...

Thằng Lợi đã ăn hết tô phở của mình, chuẩn bị bưng tô lên húp nước, nghe con bé nói thì quay qua nhìn anh mà phì cười. Tô phở của con bé mới lưng một chút mà xem ra nó đã không muốn ăn nữa. Cùng lúc ấy, mẹ con bé đứng lên nói với hai anh em Thắng, Lợi:

- Cho đi gọi con nhỏ một chút xiu, đi tạt qua chợ mua món đồ... - Bà nói với con. - Ngồi đó đợi má, không được quấy phá, hai anh đánh đờn đó nghe chưa. Má đi nhanh lắm...

Nói xong, người đàn bà đi người không, để lại đứa con và cả cái túi hành lí.

Anh em Thắng, Lợi đã muốn về nhưng rơi vào tình thế khó xử này, đành phải ngồi lại. Thắng nói với em:

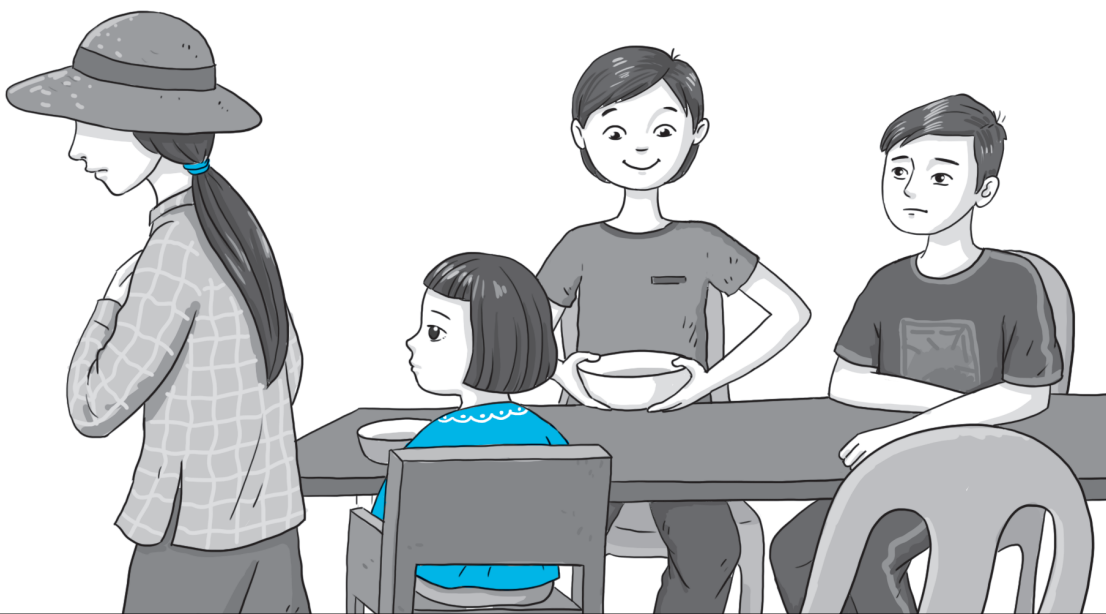
- Thôi, mình ngồi lại một chút, giúp bà ta vậy...

Nhưng không phải “nhANH lẮM” hay “mỘT chỚT xIU” như người đàn bà kia nói mà có đến năm phút, rồi mười phút qua đi vẫn không thấy người mẹ trở lại với con. Con bé cũng bắt đầu méo máo hỏi:

- Má đâu rồi...?

Chú chủ tiệm hỏi Thắng, Lợi:

- Má nó có nói đi đâu không há hai đứa?

- Dạ. Bà nói đi ra chợ mua cái gì đó...

Một người khách ngồi bàn bên đoán:

- Coi chừng bà ta bỏ con rồi cũng nên...

- Chết! Nếu đúng như vậy thì tôi phải làm sao đây? - Chú chủ tiệm bối rối.

Con bé bắt đầu khóc. Mọi người có mặt trong tiệm phở đều chú ý đến chuyện đang xảy ra. Một cô còn trẻ trả tiền xong, đến bên con bé dỗ nó và nhắc cái túi hành lí lên xem. Có vẻ cái túi nhẹ lắm. Cô kéo khóa túi, lấy ra một bộ quần áo trẻ con, một hộp sữa nhỏ và... một mảnh giấy có ghi mấy chữ: “Cháu tên Ngọc. Xin nuôi dùm con tôi.”

Vậy là rõ rồi. Một vụ bỏ con!

- Tôi... tôi phải làm sao bây giờ?

Chú chủ tiệm cuống lên. May mà cô khách trẻ đã bàn cách giải quyết và chính cô gọi điện thoại đến phường báo tin.

Anh em Thắng, Lợi không vội về nhà mà nán lại xem các diễn biến tiếp theo. Lát nữa về, hai anh em sẽ có nhiều chuyện tha hồ mà kể cho ba má nghe.

Những người ở phường tới tiệm phở. Một bà lớn tuổi ẵm con bé lên, miệng không ngớt dỗ dành cho nó nín khóc. Một chú hỏi anh em Thắng, Lợi:

- Hai cháu ngồi cùng bàn với mẹ con họ, vậy có nghe mẹ con bé nói gì trước khi bỏ đi không?

Thắng kể lại những gì nó được nghe. Bà đang ẵm con bé nói:

- Trước hết mình phải đem con bé về trụ sở phường lập biên bản sự việc cái đã. Rồi tôi sẽ đem nó về nhà tôi chăm sóc tạm ít bữa...

Ít phút sau thì tiệm phở trở lại bình thường. Đứng ra cũng có một hai người tò mò ghé vào hỏi thăm chuyện gì vừa xảy ra. Thắng bảo Lợi:

- Mình cũng về thôi...

Ba ngày sau, vào buổi trưa Thắng đi học về thì thấy nhà có khách. Là bà đứng tuổi hôm trước nhận nuôi tạm con bé bị mẹ bỏ rơi và một chú để tóc dài phủ gáy như phụ nữ. Những người lớn bảo Thắng ngồi lại phòng khách. Họ kể cho nó biết là phường đã báo lên cấp trên có liên quan và có nhà báo đã đưa tin nhưng vẫn không thấy ai đến nhận con bé. Nay chú chủ tiệm phở nhắc lại rằng mẹ con con bé ngồi đối diện với anh em Thắng, lại nhân có chú họa sĩ chuyên vẽ chân dung theo lời kể muốn phác họa gương mặt người mẹ bỏ con nên đến gặp Thắng để nghe nó tả lại. Thành Lợi đã được hỏi trước khi Thắng về học nhưng nó chẳng kể được gì, ngoài chi tiết “bà ấy để tóc dài lắm”.

- Kể đi cháu! - Chú họa sĩ nói với Thắng khi trong tay chú đã sẵn cây bút và cuốn sổ nhỏ ghi chép. - Trước hết gương mặt bà ta tròn hay dài...?

Thắng lục trí nhớ để trả lời những câu hỏi của chú họa sĩ. Đứng là thói quen quan sát mà nó đang tập là một thói quen có ích. Chú họa sĩ liên tiếp gật đầu, ghi chép những lời kể của nó. Cuối cùng chú nói:

- Chú về sẽ phác họa gương mặt của người đàn bà bỏ con rồi đem lại cho cháu xem có giống không. Khi nào cháu bảo là giống thì chú sẽ đưa hình ảnh của bà ta lên “phây” của chú để mọi người cùng tìm giúp...

Tới lúc này bà đứng tuổi đi cùng mới giới thiệu rõ hơn về chú họa sĩ. Chú vốn là cộng tác viên của cơ quan điều tra các vụ án. Chú nghe lời mô tả của các nhân chứng mà vẽ ra chân dung các nghi phạm, phục vụ rất hữu hiệu việc điều tra.

Bà còn kể thêm chuyện con bé bị bỏ rơi:

- Nói nào ngay, con bé cũng dễ thương, mà không hiểu sao nó lại mền tay mền chân tôi. Nếu sau thời hạn thông báo theo luật định mà mẹ nó không quay lại nhận con thì tôi sẽ xin nó làm con nuôi cho cô con gái lớn của tôi. Nó có hai đứa con thì đều là trai, thêm đứa con gái cho có nếp có tẻ...

Chỉ hôm sau chú họa sĩ đã quay lại gặp Thắng. Công nhận là chú ấy tài thật. Thắng chỉ phải góp ý chỉnh sửa lại đôi mắt và gò má của người trong bức vẽ. Thành Lợi mới nhìn bức vẽ cũng đã nói ngay: “Đứng là bà ấy rồi!”

Một năm học qua đi. Anh em Thắng, Lợi lại bước vào một mùa hè mới hứa hẹn nhiều thú vị. Hè nào, ba má hai đứa cũng cho anh em nó về quê ngoại chơi một tuần, chục ngày trước khi trở lại nhà để vừa đi học thêm tiếng Anh, vừa đi học kỹ năng sống ở Nhà Thiếu nhi.

Mùa hè, mùa mưa, cũng là mùa trái cây. Anh em Thắng, Lợi ra vườn trái cây của nhà ngoại tha hồ ngắm nghía, hái trái chín mà ăn thỏa thích. Chôm chôm chín vỏ đỏ au, còn màu vàng chanh hay xanh chuối chen nhau ở cùng một cây hay nhiều cây khác nhau; những trái sầu riêng lủng lẳng trên nhánh cao chưa biết lúc nào rụng xuống, gốc mít tổ nữ thì chỉ chít trái... nhìn mê quá đi thôi! Chẳng bù ở nhà, lâu lâu má mới mua trái cây về ăn tráng miệng, cả nhà phải chia nhau từng trái chôm chôm, múi mít... Sầu riêng có giá đắt thì ba nói:

- Chờ hè về quê xin ngoại.

Ở quê, ngoài các anh chị em con của dì Hai, cậu Ba, cậu Năm, anh em Thắng, Lợi cũng có bạn lối xóm, không nhiều, không thân lắm nhưng đủ để tụ với nhau chơi nhiều trò chơi đồng quê vui vẻ. Chỉ có một việc mà hai đứa bị cấm là không được ra suối Sóc Nâu tắm cùng

đám bạn quê. Bà ngoại kể rằng ngay cả đám trẻ ở đây, dù đứa nào bơi lội cũng thuộc hạng khá mà vẫn có đứa từng bị nước suối chảy mạnh ngày mưa lớn cuốn đi hàng vài chục mét. May mà người lớn hay tin ra kịp và cứu được.

Không được tắm suối nhưng câu cá thì anh em Thắng, Lợi được phép. Có điều cả hai đứa đều không có số “sát cá” hay sao đó nên cả buổi câu chỉ được hai ba con cá nhỏ xíu! *Chán đời*, hai đứa thả cá lại suối.

Hôm ấy hai anh em lại đi câu cá cùng anh Tú, con lớn dì Hai. Nghe hai đứa than thở, anh Tú nói chưa chắc là bởi lí do “không sát cá” mà có thể do hai đứa chưa có kinh nghiệm. Anh Tú chỉ cho hai thằng em mấy bí quyết câu cá. Thứ nhất là phải chọn chỗ câu, đó phải là nơi có bóng mát nhánh cây trên bờ phủ xuống hay nơi có nhiều nhánh chà dưới nước, vốn là nơi cá thích trú. Thứ nhì là phải theo dõi cái phao, hễ thấy có động là phải tác động thêm để nhử con cá đang theo dõi say mỗi hơn... Còn thứ ba là ngồi câu thì phải im lặng, không có trò chuyện rì rầm vì như vậy chẳng khác nào báo động cho cá!

Không biết có phải nhờ kinh nghiệm của anh Tú hay không mà buổi ấy Thắng giật cần được một con cá trê lớn, dài hơn bàn tay của nó. Thằng Lợi cũng “dính” được hai con rô loại trung bình. Ở một chỗ câu khác, anh Tú cũng giật được hai con. Anh đem cá tới bỏ chung vô cái thau cá của hai đứa em.

- Để lại mấy con cá đó cho dì Ba đi mấy đứa!